

The Father

Anthony er 81 år gammel, og lider av demens. Han bor i en leilighet i London, og avviser hver eneste hjemmehjelp som datteren Anne påtvinger ham. Slik hjelp blir stadig mer nødvendig for henne å få på plass, siden hun har tenkt å flytte til Paris sammen med en mann hun akkurat har møtt.

Men dersom dette stemmer, hvem er den fremmede mannen som plutselig vandrer inn i Anthonys stue og hevder å ha vært gift med Anne i over ti år? Og hvorfor påstår andre at det er Anthony som befinner seg i datterens leilighet, og ikke omvendt? Forsøker noen å svindle ham? Den demente Anthonys virkelighet blir stadig mer og mer uoversiktlig og uforutsigbar.

Filmen forteller også om datteren Anne, som står i den smertefulle situasjonen hvor hun må velge mellom å leve sitt eget liv eller å ta seg av sin syke far.

The Father omhandler både empati og det sterke båndet mellom foreldre og deres barn. Filmen er en adaptasjon av teaterstykket Le Père, som er skrevet av filmens franske regissør, Florian Zeller. Hovedrolleinnhaver Anthony Hopkins vant Oscar for sin rolle i denne filmen. (Denne filmomtalen er utarbeidet av filmens distributør, men er noe bearbeidet/nedkortet av undertegnede.)

Se filmens trailer.

EGNETHET I SKOLEN

The Father har fått aldersgrense 9 år. Medietilsynets begrunnelse for denne aldersgrensen er at "filmen inneholder enkelte kortvarige, dramatiske situasjoner, samt scener med noe ustabile voksenpersoner." I midlertid, med tanke på filmens formspråk og tematikk vil den i undervisningssammenheng være best egnet i ungdomsskolen og på videregående.

Filmen kategoriseres i sjangeren drama, og den varer i 1 timer og 36 minutter. All tale foregår på engelsk.

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad
Klassetrinn: [8. - 9. trinn, 10. trinn, Videregående]
Fag: Historie, Samfunnsfag, KRLE-faget, Mat og helse
Tema: Død/sorg, Familie og søsken, Filosofi og etikk, Framtidshåp og drømmer, Helse, Identitet, Musikk, Naturfag, Omsorg, Oppvekst/familie, Samfunn og individ, Språk og uttryksmåter

Fakta

Originaltittel: The Father
Regi: Florian Zeller
Roller: Anthony Hopkins, Olivia Colman
Nasjonalitet: England
Språk: engelsk
Lengde: 1 t. 37 min.
Distribusjon: Storytelling Media
Produksjonsår: 2020
Aldersgrense: 9 år

Filmplakat:

Det faglige arbeidet knyttet til en visning av The Father vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål, ikke minst i fagene norsk (språk/kommunikasjon), KRLE (etikk/moral), samfunnsfag (samhandling) og naturfag (helse). I tillegg vil filmen kunne egne seg godt opp mot helse- og oppvekstfag/helsearbeiderfag (helsefremmende arbeid - og kommunikasjon og samhandling) i den videregående skole. Her vil kanskje oppgaveseksjon B (se under) være særs relevant. I Fagfornyelsen fremheves tre tverrfaglige temaer: Bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap, samt folkehelse og livsmestring. Filmer som The Father vil kunne egne seg spesielt godt til bruk opp mot sistnevnte tema.

Les mer om [læreplanmål](#).

OPPGAVESAMLING

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Merk: Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavers vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene, så å i tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

FORBEREDELSEsarbeid

The Father er en langsom film, basert på et teaterstykke hvor det meste av handlingen formidler hva få mennesker sier og gjør, på et lite område, innendørs. Fortellerteknisk skiller nok filmen seg fra den type film og TV-serier de fleste ungdommer er mest vant til å se. Elevgruppen kan derfor forberedes på at de må vite denne filmen en annen type oppmerksomhet enn det de kanskje pleier.

Hovedperson lider av demens. Dette formidles slik at all den forvirring som tar mer og mer plass i hodet hans, også presenteres slik at filmfortellingens publikum heller ikke helt skal vite hva som er sant eller usant. Hovedpersonens tidsforståelse løses også opp, filmsekvensenes kronologi likeså. Derfor vil det være en fordel om alle i elevgruppen har grunnleggende kunnskap om denne sykdommen, da vil etterarbeidet med filmen bli mer hensiktsmessig.

ETTERARBEID

A: KARAKTERENE

1) Hva fikk dere vite om ulike aspekter ved Anthony's liv? Samarbeid i grupper om å lage en tidslinje over livet hans, hvor dere fyller inn den informasjonen filmen ga dere. Etterpå sammenligner dere resultatet deres med tidslinjene som de andre gruppene i klassen har laget.

2) Lag en stikkordsbeskrivelse av Anne. Skriv ned minst fem punkter. Etterpå sammenligner du med hva de andre i klassen har notert. Hvilke karakteristikk gikk igjen oftest?

3) Anne velger til slutt å plassere sin far på et pleiehjem. Hvilke ulike argumenter for og imot denne avgjørelsen tror du hun vurderte? Lag et to-kolonner skjema (for og imot pleiehjeminnleggelse) og fyll inn. Etterpå sammenligner du svaret ditt med hva andre i klassen har skrevet.

4) I denne filmen vet vi ikke om alle de ulike karakterene er de menneskene vi ledes til å tro de er, fordi vi opplever dem gjennom Anthonys syke mentalhelse. Likevel, lag en liste over de ulike karakterene, og snakk sammen om hvem av disse som, på et personlig plan, er mest og minst knyttet til Anthonys velvære. Begrunn tankene dine.

5) Slik Anthony opplever det, er Paul sinna fordi Anthonys helse ødelegger Paul og Annes hverdager, ferieplaner og fremtidsdrømmer. I hvor stor grad kan man forstå denne frustrasjonen? Hvor godt synes du Paul takler situasjonen? Snakk sammen om hva dere tenker om Pauls reaksjoner.

6) Hvilken funksjon har Lucy i denne filmfortellingen? Hva ville handlingen ha tapt om hun ikke var skrevet inn i manus?

7) Hvilke kvaliteter har Laura som gjør henne egnet til å ta jobben som Anthonys hjemmepleier, synes du? Er det noe hun burde ha gjort annerledes overfor Anthony? Snakk sammen om dette. Begrunn meningene dine.

8) Mannen som Anthony innbiller seg er datterens (eks-)ektemann, møter vi senere som Bill, en ansatt på pleiehjemmet. Tror du det kan være noen form for fornuft bak hvorfor Anthony sammenblander disse to? Begrunn tankene dine.

9) Anthony er veldig opptatt av armbåndsuret sitt, hvilken tid det er på døgnet, om noen har stjålet klokka hans - og så videre. Symboliserer dette noe? Kan dette si et eller annet om hvordan Anthony har det inni seg? Snakk sammen i grupper.

B: SYKDOM, LIV OG OMSORG

Denne oppgaveseksjonen vil kunne være ekstra relevant for helse- og oppvekstfaget/helsearbeiderfaget i den videregående skole.

1) Hva slags sykdom er demens? Bruk internett og finn ut. Finn svar på hvem det er som oftest får denne sykdommen, hvor vanlig den er – og hvorvidt man kan kurere den. (Bruk gjerne siden [Aldring og helse](#), som er en nasjonal kompetansetjeneste.)

2) Hjemmehjelpen Laura er ung, men hun har erfaring med å jobbe med mennesker som trenger hjelp. Når Anthony avviser henne, beklager Anne veldig, men Laura svarer at "en slik reaksjon er vanlig". Hva er det med Anthonys reaksjon som en hjemmepleier kan forvente, og hvorfor?

3) Anthony tar faste medisiner, slik at han – som hjemmehjelpen sier – skal føle seg bedre. Hva slags medisiner er dette, tror du? Kurerer disse demens? Bruk internett og finn stoff om hva slags medisiner man kan benytte seg av som demenssyk.

4) I filmen ser vi flere personer bli påvirket av Anthonys sykdom. Spesielt Anne opplever at hun må forsake mange av sine egne livsplaner for å ta vare på faren sin. I hvor stor grad på man kunne regne med at egen og/eller andres helse legger føringer for det livet du kan leve? Er et sykdomsfritt liv realistisk? Hvilke utfordringer vil for eksempel aldringsprosesser medføre i de fleste familier? Snakk sammen om dette i

klassen.

- 5) I slutten av filmen spør Anthony den unge pleieren om hun kjenner mora hans. Han står der som et lite barn, gråter og sier at han håper mora hans en dag kommer på besøk. Hva synes du om måten pleieren trøster han på i denne situasjonen? Ville du ha gjort eller sagt noe annerledes?
- 6) I møte med syke mennesker er det viktig å være empatisk. Imidlertid, det er veldig vanskelig å leve seg inn i all den forvirringen en demenspasient kan ha inni hodet sitt. Likevel, tenk deg til hva som vil være de største utfordringene med å oppleve at men blir dement. Skriv ned tankene dine i stikkordsform, og etterpå sammenligner du med hva andre i klassen har notert.
- 7) Vi ser flere eksempler på at Anthony mister grepet om tid (symbolisert av hans besettelse av sin egen klokke). Snakk sammen i grupper, og finn ulike eksempler fra filmen på at Anthony mister oversikt over tidskonseptet. Snakk så om hvor ofte - i løpet av en dag, uke eller måned – man som menneske forholder seg til tider og tidsforløp, og diskuter utfordringene med demens opp mot dette.
- 8) Det inntrykket man får ut fra familiens bosted, leilighet og interiør, er at de har en del penger. I mange land er private pengeressurser avgjørende for hvilket pleietilbud man kan gi syke familiemedlemmer. Hvordan er det i Norge? Hvilke muligheter for hjelp har man om man ikke kan ha gamle og/eller syke mennesker boende i private hjem?
- 9) I Norge er det vanlig at eldre bor på eldrester. Hvor syk og pleietrengende mener du et familiemedlem bør være for at det er best å overlate det daglige ansvaret til en profesjonell institusjon?
- 10) På Anthonys rom på pleiehjemmet henger det bilder som tidligere har hengt i leiligheten hvor han bodde. Han har også glede av musikk (han hører mye på opera), selv om han er dement. Hvilke ingredienser fra et menneskes liv tror du man som gammel kan ha glede av, selv om man er dement?

C: SPRÅK OG UTTRYKSMÅTER

- 1) Når Anthony beskriver det at Anne skal flytte til Paris sammen med kjæresten sin, bruker han uttrykket "rotenne forlater skipet". Hva mener han med dette? I hvilke sammenhenger kan man bruke dette uttrykket?
- 2) Anthony forteller at Annes mor var "edruelig". Hva sier denne beskrivelsen om et menneske? Er dette en positiv eller negativ personkarakteristikk?
- 3) I filmen ser vi at personene i liten grad bruker mobiltelefonen til å kommunisere med. Imidlertid ser vi (til slutt i filmen) at Anne har sendt faren sin et postkort fra Paris. Hva er det et postkort kan uttrykke, som for eksempel en digital melding på en skjerm ikke kan? Snakk sammen om dette. (Har du noen gang sendt et postkort til noen? Sett gjerne av tid på skolen til at alle i klassen lager og skriver et postkort som kan sendes til noen som blir glade for å få en hilsen.)
- 4) Anne er Anthonys pårørende. Hva betyr dette ordet?
- 5) Anthony kritiserer måten Laura snakker til han på; han sier det høres ut som om hun tror han er tilbakestående. Hvordan opplevde du hennes måte å kommunisere med han på, synes du den var upassende? Diskuter i grupper.
- 6) På hvilke ulike måter er det Anne uttrykker kjærlighet til sin far, uten bruk av ord?
- 7) Anthony synes det er tåpelig at Anne skal flytte til Paris. Han gjentar at "de snakker jo ikke engelsk der engang". Hva tror du han legger i denne påstanden?

D: SKRIVEOPPGAVER

1) Dikt: Inspirert av filmen, skriv et dikt som passer til et av følgende tittelforslag:

- Jeg har truffet noen, far.
- Om jeg oppfatter dette riktig, så forlater du meg.
- Hva vil skje med meg?
- Et maleri som heter "Piruett".
- Lyden av opera.
- Knust kopp og tårer.
- Født fredag 31.12.37.

... eller velg din egen tittel.

2) Skildring: Under kan du lese en oversikt over utvalgte scener fra filmen. Velg én av disse og skriv en skildring som beskriver akkurat denne hendelsen. Prøv å tenke deg til hva som foregår inne i hodet til karakteren(e). Teksten din trenger ikke å ha mye handling, men konsentrer deg om å beskrive øyeblikket gjennom personenes sanser og følelser. (Bruk tankereferat i stedet for handlingsreferat.) Gi teksten din en passende tittel.

- Når Anthony ikke kjenner igjen datterens kjæreste.
- Når Anthony ikke klarer å ta på seg genseren sin.
- Når Anthony oppdager at maleriet til datteren Lucy ikke henger over peisen mer.
- Når Anne sitter på farens sengekant og stryker han mens han sover.
- Når Anthony, i filmens siste scene, får trøst av pleieren.

E: DIVERSE

1) Hvilke ulike eksempler på kjærlighet så du i filmen? Skriv ned eksemplene i listeform, og sammenlign etterpå med hva andre i klassen har skrevet.

2) Hvorfor har denne filmen fått tittelen The Father, tror du? Utdyp svaret ditt.

3) Hvordan reiser man til/fra London-Paris på raskest mulig måte?

4) I en scene ser vi at Anne forsøker å kvele faren sin i søvne. Dette skjer ikke på ordentlig i filmens virkelighet, men er dette hennes eller hans fantasi? Begrunn svaret ditt?

5) The Father er basert på teaterstykket Le Père, skrevet av filmens franske regissør, Florian Zeller. På Youtube kan man finne flere klipp fra ulike teateroppsetninger av dette stykket. Ta en titt, om dere er

interesserte!

6) I filmens aller siste scene hører vi dialogen som er gjengitt under (på engelsk). Les denne sammen, og snakk om hvordan dere tolker innholdet i det Anthony sier.

Anthony: I feel as if I'm losing all my leaves.

The Woman: Your leaves?

Anthony: Yeah.

The Woman: What do you mean?

Anthony: The branches and the wind and the rain. I don't know what's happening anymore. Do you know what's happening? All this business about the flat. I... I have nowhere to put my head down anymore. But I know my watch is on my wrist, that I do know. For the journey. If not, I don't know if I'll... be ready to, uh... to... to...

F: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

- 1) Hva handlet denne filmen om? Beskriv med bare noen få ord.
- 2) Hvor bra synes du filmen var? Hva likte du godt og hva likte du dårlig? Begrunn synspunktene dine.
- 3) Hvorfor tror du filmskaperne har hatt et ønske om å lage akkurat denne filmen?
- 4) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang trist i løpet av handlingen? Flau? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg redd? Følte du på noe tidspunkt ubehag? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.
- 5) Hvilke virkemidler har filmskaperne brukt for å få frem ulike stemninger? (Stikkord: klipp, musikk, tempo, farger, lys/mørke m.m.)
- 6) Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte og hva du ikke likte. Hva synes du om skuespillerne? Begrunn synspunktene dine.

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til mail@pohphoto.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) og har bl.a. jobbet som fotograf, film-/musikkannemelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårrolleskuespiller.